

מקור המאמר בזהר פרשת בלק דף רב ע"א
העוסק בתורה ניצל אפילו בזמן מגיפה

תו פֶּתַח וְאָמַר, (דברים כ) כִּי תִצּוֹר אֶל עִיר יָמִים רַבִּים
לְהִלָּחֵם עָלֶיךָ לְתַפְשָׁהּ וְגו', כִּמָּה טָבִין אֵינּוֹן
אַרְחִין וְשְׂבִילִין דְּאוֹרֵייתָא, דִּהָא בְּכָל מְלָה וּמְלָה,
אֵית כִּמָּה עֵיטוּן, כִּמָּה טָבִין לְבַנֵּי נְשָׂא, כִּמָּה מְרַגְלָאן
דְּקָא מְנַהֲרֵן לְכָל סֵטֶר, וְלִית לָךְ מְלָה בְּאוֹרֵייתָא,
דְּלִית בָּהּ כִּמָּה בּוֹצִינִין מְנַהֲרֵן לְכָל סֵטֶר. הֵאִי קָרָא
אִיהוּ כְּפּוּם פְּשֻׁטִיה. וְאִית בֵּיהּ כְּפּוּם מְדַרְשִׁיה. וְאִית
בֵּיהּ חֲכָמְתָא עֲלָאָה, לְאוֹדְהָרָא לְמָאן דְּאֶצְטְרִיד.
זְכָאָה חוֹלְקִיה מָאן דְּאֶשְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵייתָא תְּדִיר.

מָאן דְּאֶשְׁתַּדַּל בָּהּ, מַה כְּתִיב בֵּיהּ, (תהלים א) כִּי אִם
בְּתוֹרַת יי חֲפָצוֹ וּבְתוֹרָתוֹ יִהְיֶה יוֹמָם וְלַיְלָה,
וְהָיָה כְּעֵץ. אֲמַאי דָּא סְמוּךְ לְדָא. אֶלָּא מָאן
דְּאֶשְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵייתָא יוֹמָם וְלַיְלָה, לֹא לִיהוּי כְּאֶעָא
יְבִישָׂא, אֶלָּא כְּעֵץ שְׁתוּל עַל פְּלָגֵי מַיִם. מַה אֵילָן
אֵית בֵּיהּ שְׁרָשִׁין, וְאִית בֵּיהּ קְלִיפִין, וְאִית בֵּיהּ מוֹחָא,
וְאִית בֵּיהּ עֲנַפִּין, וְאִית בֵּיהּ טְרַפִּין, וְאִית בֵּיהּ פְּרָחִין,
וְאִית בֵּיהּ אֵיבָא. שְׁבַעַת זִינִין אֵילָן, סְלָקוֹן לְשַׁבְעָה
עֶשֶׂר, לְשַׁבְעֵין. אוּף מְלִין דְּאוֹרֵייתָא אֵית בְּהוּ פְּשֻׁטָא
דְּקָרָא. דְּרָשָׂא. רְמוֹ, דְּקָא רְמוֹ חֲכָמְתָא. גִּימְטְרִיאֹת.
רְזִין טְמִירִין. רְזִין סְתִימִין אֵילָן עַל אֵילָן. פְּסוּל וּכְשֵׁר.

עוֹד פֶּתַח וְאָמַר, (דברים כ) כִּי
תִצּוֹר אֶל עִיר יָמִים רַבִּים
לְהִלָּחֵם עָלֶיךָ לְתַפְשָׁהּ וְגו'.
כִּמָּה טוֹבִים הֵם דְּרָכֵי וְשְׂבִילֵי
הַתּוֹרָה, שְׁהָרֵי בְּכָל דְּבָר וְדָבָר
יֵשׁ כִּמָּה עֲצוֹת, כִּמָּה טוֹבוֹת
לְבַנֵּי אָדָם, כִּמָּה מְרַגְלִיּוֹת
שְׂמֵאִירוֹת לְכָל צַד, וְאֵין לָךְ
דְּבָר בְּתוֹרָה שְׂאִין בּוֹ כִּמָּה
גְּרוֹת מְאִירִים לְכָל צַד. פְּסוּק זֶה
הוּא כְּפִשׁוּטוֹ, וְיֵשׁ בּוֹ כְּפִי
מְדַרְשׁוֹ, וְיֵשׁ בּוֹ חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה
לְהַזְהִיר לְמִי שְׁצָרִיד. אֲשֶׁרִי
חֲלָקוֹ מִי שְׂמֵשְׁתַּדַּל בְּתוֹרָה
תְּמִיד.

מִי שְׂמֵשְׁתַּדַּל בָּהּ, מַה כְּתוּב בּוֹ?
(תהלים א) כִּי אִם בְּתוֹרַת ה' חֲפָצוֹ
וּבְתוֹרָתוֹ יִהְיֶה יוֹמָם וְלַיְלָה,
וְהָיָה כְּעֵץ. לָמָּה זֶה סְמוּךְ לָזֶה?
אֶלָּא מִי שְׂמֵשְׁתַּדַּל בְּתוֹרָה יוֹמָם
וְלַיְלָה, לֹא יִהְיֶה כְּעֵץ יְבֵשׁ, אֶלָּא
כְּעֵץ שְׁתוּל עַל פְּלָגֵי מַיִם. מַה
אֵילָן יֵשׁ בּוֹ שְׁרָשִׁים, וְיֵשׁ בּוֹ
קְלָפוֹת, וְיֵשׁ בּוֹ מוֹחַ, וְיֵשׁ בּוֹ
עֲנַפִּים, וְיֵשׁ בּוֹ עָלִים, וְיֵשׁ בּוֹ
פְּרָחִים, וְיֵשׁ בּוֹ פְּרִי - שְׁבַעַת
סוּגִים אֵלוֹ עוֹלָם לְשַׁבְעָה

טָמֵא וְטָהוֹר. אִיסוּר וְהִיתָר. מִכָּאן וְלִהְלֵאָה,
 מִתְּפַשְׁטָאן עַנְפִּין לְכָל סֵטֶר. וְהָיָה כְּעֵץ וְדָא, וְאִי
 לָאו, לָאו אִיהוּ חֲכָם בְּחֲכֻמָּתָא.

תָּא חַוִּי, כְּמָה חֲבִיבִין אֵינּוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרֵייתָא
 קָמִי קִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, דְּאִפִּילוּ בּוֹמְנָא דְּדִינָא
 תְּלִיא בְּעֵלְמָא, וְאִתִּייהִב רִשׁוּ לְמַחְבְּלָא לְחַבְּלָא,
 קִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא פְּקִיד לִיה עֲלוּוִייהוּ, עַל אֵינּוֹן דְּקָא
 מִשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרֵייתָא. וְהָכִי אָמַר לִיה קִדְשָׁא בְּרִידָה
 הוּא, כִּי תַצוּר אֶל עִיר, בְּגִין חוֹבִיָּהוֹן סְגִיָּאִין דְּחֻטְאִין
 לְקַמָּא, וְאִתְחַיִּבוּ בְּדִינָא.

יָמִים רַבִּים, מָאִי רַבִּים. (תְּלָתָא יוֹמָא, דָּא בְּתַר דָּא, אֶקְרִי יָמִים
 רַבִּים, אוֹף הֵכָא כִּי תַצוּר אֶל עִיר, יָמִים רַבִּים) תְּלָתָא יוֹמִין,
 דָּא בְּתַר דָּא, דְּאִשְׁתַּמּוּדְעָא דְּכַר בְּמִתָּא. מְנַלְן
 דְּיָמִים רַבִּים תְּלָתָא יוֹמִין אֵינּוֹן, דְּכַתִּיב, (ויקרא
 10) וְאִשָּׁה כִּי יִזּוּב זֹבֵב דְּמָה יָמִים רַבִּים. וְכִי יָמִים
 רַבִּים אֵינּוֹן. אֵלָא תְּלָתָא יוֹמִין דָּא בְּתַר דָּא, אֶקְרִי
 יָמִים רַבִּים. אוֹף הָכִי כִּי תַצוּר אֶל עִיר יָמִים רַבִּים,
 תְּלָתָא יוֹמִין דָּא בְּתַר דָּא, דְּאִשְׁתַּמּוּדְעָא דְּכַר
 בְּמִתָּא. תָּא וְאִפְקִיד לָךְ עַל (כָּל) בְּנֵי בֵּיתִי. לֹא
 תִשְׁחִית אֶת יַעֲצֶה, דָּא תִלְמִיד חֲכָם דְּדָא אִיהוּ
 בְּמִתָּא, דְּאִיהוּ אֵילְנָא דְּחַיִּי, אֵילְנָא דְּיָהִיב אֵיבִין.

רַבִּים. גַּם כֵּן, כִּי תַצוּר אֶל עִיר יָמִים רַבִּים - שְׁלֹשָׁה יָמִים זֶה אַחַר זֶה שְׁנוּדַע דְּכַר בְּעִיר. בֵּא וְאַצְוֶךָ
 עַל (כָּל) בְּנֵי בֵּיתִי: לֹא תִשְׁחִית אֶת יַעֲצֶה - זֶה תִלְמִיד חֲכָם שֶׁהוּא בְּעִיר, שֶׁהוּא עֵץ הַחַיִּים, אֵילָן שְׁנוֹתָן
 פְּרוֹת.

עֶשֶׂר, לְשִׁבְעִים, גַּם דְּבָרֵי תוֹרָה
 יֵשׁ בָּהֶם פְּשֻט הַמְקָרָא, דְּרִשׁ,
 רְמִז שְׁרוּמִז חֲכָמָה, גִּימְטְרִיאוֹת,
 סוּדוֹת טְמִירִים, סוּדוֹת נְסֻתִירִים
 אֵלוּ עַל אֵלוּ, פְּסוּל וְכֶשֶׁר, טָמֵא
 וְטָהוֹר, אִיסוּר וְהִיתָר. מִכָּאן
 וְהִלְאָה מִתְּפַשְׁטִים הַעַנְפִּים לְכָל
 צַד, וְהָיָה כְּעֵץ וְדָא. וְאִם לֹא -
 אֵינוֹ חֲכָם בְּחֲכָמָה.

בֵּא וְרָאָה כְּמָה חֲבִיבִים אוֹתָם
 שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בְּתוֹרָה לְפָנֵי
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁאֵפְלוּ בּוֹמֵן
 שְׁהָדִין תְּלוּי בְּעוֹלָם וְנִתְּנָה
 רְשׁוֹת לְמִשְׁחִית לְהִשְׁחִית,
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצוּהוּ
 עֲלֵיהֶם, עַל אוֹתָם הַמִּשְׁתַּדְּלִים
 בְּתוֹרָה, וְכַךְ אוֹמֵר לָהֶם הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא: כִּי תַצוּר אֶל עִיר,
 בְּגִלְל הַחֻטְאִים הַרְבִּים שְׁחֻטְאוּ
 לְפָנַי וְהִתְחַיְבוּ בְּדִין.

יָמִים רַבִּים, מָה זֶה רַבִּים? (שְׁלֹשָׁה
 יָמִים זֶה אַחַר זֶה נִקְרְאוּ יָמִים רַבִּים. אִף כָּאן כִּי
 תַצוּר אֶל עִיר יָמִים רַבִּים) שְׁלֹשָׁה יָמִים
 זֶה אַחַר זֶה שְׁנוּדַע דְּכַר בְּעִיר.
 מְנִין לָנוּ שְׁתֵּי יָמִים רַבִּים הֵם
 שְׁלֹשָׁה? שְׁכַתוּב (ויקרא 10) וְאִשָּׁה
 כִּי יִזּוּב זֹבֵב דְּמָה יָמִים רַבִּים. וְכִי
 יָמִים רַבִּים הֵם? אֵלָא שְׁלֹשָׁה
 יָמִים זֶה אַחַר זֶה נִקְרְאוּ יָמִים

דְּבַר אַחַר אֶת עֵצָה, הַהוּא דִּיהִיב עֵיטָא לְמַתָּא, לְאַשְׁתּוּבָא מִן דִּינָא, וְאוּלִיף לֹון אֶרְחָא דִּיהִכּוֹן בְּה, וְעַל דָּא לֹא תִשְׁחִית אֶת עֵצָה לְגִדּוּחַ עָלְיוֹ גְּרִיזוֹ, לְגִדּוּחַ עָלֶיהָ דִּינָא, וְלֹא לְאוֹשְׁטָא עָלֶיהָ חֶרְבָא מְלַהֲטָא, חֶרְבָא מְשַׁנְנָא, הֵהִיא דְקַטְלָא לְשָׂאֵר אִינְשֵׁי דְעֻלְמָא. כִּי מִמְּנוּ תֹאכֵל. וְכִי הֵהוּא מְחַבְלָא אָכִיל מִנֶּיהָ, לֹא. אֶלָּא כִּי מִמְּנוּ תֹאכֵל, הֵהִיא טְנָרָא תְקִיפָא, הֵהִיא דְכָל רוּחִין תְּקִיפִין וְקִדִּישִׁין נְפִקִין מִנָּה, דִּלִּית הֵנָּה וְתִיאוּבְתָא לְרוּחַ קִדְשָׁא בְּהֵאי עֻלְמָא, אֶלָּא אוּרִייתָא דֶּהֵהוּא זַכָּאָה, כְּבִיכּוֹל אִיהוּ מְפָרְנִים לָהּ, וְיִהִיב לָהּ מְזוּנָא בְּהֵאי עֻלְמָא, יִתִּיר מְכַל קְרַבְנִין דְּעֻלְמָא. לָהּ מְזוּן בְּעוֹלָם הַזֶּה יוֹתֵר מְכַל קְרַבְנֵי הָעוֹלָם.

ספר אור הזהר (עמוד 320)

פֶּשֶׁר הַדְּבַר: בְּשֵׁנַת שִׁי"ח רְצוֹ לְהַדְפִּים סְפָרֵי הַזֶּהָר הַקְּדוּשׁ, וְקִמּוּ אֲזוּ גְּדוּלִים וְרַבִּים שֶׁהֲרַעִישׁוּ לְבַלְתִּי לְפָרֵץ גְּדֵר הָרֵאשׁוֹנִים לְהוֹצִיא לְאוּר דְּבָרִים סְתוּמִים וְחֲתוּמִים אֲשֶׁר נִגְנְזוּ וְלֹא רָאוּ אוּר מִיָּמִים קְדְמוֹנִים, וּבְלִשׁוֹן הָרַב רַבִּי יִצְחָק דְּלִטְאָשׁ בְּפֶסֶק דִּין הַנּוֹכֵר לְעֵיל: "אֶרְץ רַעְשָׁה אֶף שָׁמַיִם וַיִּנְעוּ אַמּוֹת הַסְּפָרִים מִקּוֹל הַקּוֹרָא וְאוֹמֵר שְׂאִין טוֹב לְהוֹצִיא הַדְּבָרִים הַסְּתוּמִים וְהַחֲתוּמִים אֶל הַפְּרָסוּם וְלְפָרֵץ גְּדֵר הָרֵאשׁוֹנִים אֲשֶׁר נִגְזְרוּ בְּאוֹצְרוֹתֵיהֶם וּבֵית נְכֹאֲתָם, לֹא רָאוּ אוּר מִיָּמִים קְדְמוֹנִים", וְגַם מִפְּנֵי קִדְשׁוֹ הַגְּדוּלָּה וְהַנּוֹרָאָה לֹא בָלַם רֵאוּיִם אֵלָיו.

הַגְּדוּלִים הַנּוֹכְרִים לְעֵיל הִבִּיאוּ רְאוּיֹת לְדְבָרֵיהֶם מִמֵּאמְרֵי חֲכָמֵינוּ וְכְרוֹנָם לְכַרְכָּה וּמְדַבְרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי בְּעֶצְמוֹ בְּזֶהָר הַקְּדוּשׁ, שְׂאִין לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם סְתָרֵי תוֹרָה.

וְהַעִיר הַשֵּׁם אֶת רוּחוֹ שֶׁל הָרַב רַבִּי יִצְחָק דְּלִטְאָשׁ, שֶׁהָיָה אֶחָד מִיְחִידֵי גְּאוּנֵי הַדּוֹר הַהוּא, וְאֶזֶר חֵיל וְכֹתֵב פֶּסֶק דִּין "לְתַקֵּן הַמַּעֲוֹת וְהַדּוּרִים לְיִשְׂרָאֵל, לְהַשִּׁיב אֲמָרִים נְכוּחִים, דְּבָרִים הַמְתִּישְׁבִים עַל הַלֵּב", וּמְשִׁיב עַל כָּל דְּבָרֵי הַמְקַשְּׁמִים, וּמְבַקְשֵׁם "אֵל תִּבְטַח עַל שְׁקֵר וְאֵל תִּשְׁעַן עַל מִשְׁעָנַת קִנְהַ רְצוּץ", וּמְשִׁיבֵן מְלִין וְאֶת טַעֲנוֹתֵיהֶם מְכַחֵשֵׁן אַחַת לְאַחַת.

אַחַר שִׁיבָא פֶּסֶק דִּינוֹ הַנּוֹכֵר שְׁקִטוֹ עוֹלָם, קִימּוּ וּקְבִלוּ עֲלֵיהֶם אֶת פֶּסֶק-הַדִּין, וְהַדְפִּיסוּ אֲזוּ אֶת סְפָרֵי הַזֶּהָר, וְלָכוּן זָכָה וְנִדְרַס פֶּסֶק דִּין זֶה בְּרִישׁ סְפָרֵי הַזֶּהָר.

וְכֹתֵב הַחֵיד"א (שֵׁם הַגְּדוּלִים, מְעַרְכֵת סְפָרִים, עֶרֶךְ סֵפֶר חִשְׁקֵ שְׁלֵמָה), שֶׁהָרַב מִשֶּׁה זְכוּתָא כּוֹתֵב בְּשֵׁם מוֹרֵינוּ הָרַב חַיִּים וַיִּטְאֵל זְכוּרֵנוּ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: אָמַר לִי מוֹרֵי זְכוּרֵנוּ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא [הָאָר"י זְכוּרֵנוּ לְכַרְכָּה], שֶׁהַחֲכָם שֶׁעָשָׂה פֶּסֶק לְהַדְפִּים הַזֶּהָר הָיָה נִיצוּץ שֶׁל צִדִּיק וְחֹסֵד גְּדוֹל וְקְדוּשׁ וְרֵאוּי לְכָל טוֹב, וְלָכוּן עָלָה קִנְיָה בְּלִבּוֹ וְכֹתֵב אוֹתוֹ פֶּסֶק כְּדִי לְהוֹצִיא לְאוּר סֵפֶר הַזֶּהָר, עַד כַּאֲן לְשׁוֹנוֹ. כִּד יְהֵא קְרִיב לְיוֹמֵי מְשִׁיחָא אֶפִּילוּ רַבִּי דְּעֻלְמָא זְמִינִין לְאַשְׁבְּחָא טְמִירִין דְּחֲכָמָתָא [נְעָרִים קְטָנִים יִמְצְאוּ אוֹצְרוֹת סְפָרִים חֲשׁוּבִים מְסוּדוֹת, כִּי אֲזוּ תַתְּמֵלָא הָאֶרֶץ דְּעָה, דְּרַף אֶמְתָּ]. (זֶהָר חֵלֶק א' דף ק"ח.)